

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Економіка, планування та управління бізнесом
(назва магістерської програми)
на тему: «Проблеми безробіття населення в регіоні (на прикладі
Одеської області)»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету економіки та
управління підприємництвом Челядник
Віталій Вячеславович

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Балджи Марина Дмитрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи пов'язана з існуванням негативних соціально-економічних наслідків безробіття. Вони чинять істотний негативний вплив на національну, регіональну економіку та індивіда. Саме тому необхідно розробити комплекс ефективних заходів щодо подолання проблем безробіття, або мінімізації їх наслідків. В цьому й полягає актуальність теми.

Мета дослідження – комплексне вирішення проблем безробіття в регіоні.

Завдання дослідження:

1. Визначити сутність безробіття та дослідити його зв'язок з показниками чисельності населення.
2. Виявити види безробіття та їх взаємозв'язок.
3. Дослідити законодавство України в сфері зайнятості та визначити ступінь його впливу на безробіття.
4. Проаналізувати показники ринку праці національної та регіональної економіки.
5. Оцінити вплив безробіття на різні економічні показники (інфляція, ВВП).
6. Спрогнозувати рівень безробіття у майбутньому
7. Розробити рекомендації щодо подолання негативних наслідків безробіття.
8. Оцінити демографічну безпеку регіону та обґрунтувати вплив безробіття на неї.

Об'єкт дослідження – це процес дослідження проблем, які викликає безробіття для населення в регіоні.

Предмет дослідження – це проблема безробіття населення в Одеській області.

Методи дослідження:

1. Прогнозування – для здійснення прогнозу рівня безробіття, а також прогнозу з урахуванням рекомендацій щодо його подолання. При цьому застосовувалась програма Microsoft Office Excel 2007.
2. Статистичний – для аналізу статистичних даних Одеської області та України.
3. Графічний – широко використовувався для побудови графіків та виявлення зв'язку між безробіттям та різними економічними показниками. Використовувались програми Microsoft Office Excel 2007 та Advanced Grapher 2.2
4. Економіко-статистичний метод – для побудови прогнозу рівня безробіття.

Інформаційна база дослідження: наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, нормативно-законодавчі акти України звіти та аналітичні матеріали управління статистики в Україні та Одеській області, міністерства фінансів та ін.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 7 додатків. Загальний обсяг роботи становить 108 сторінок. Основний зміст викладено на 81 сторінці. Робота містить 20 таблиць, 20 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Дослідження безробіття в Україні та Одеській області» // збірник наукових праць «Науковий вісник Одеського національного економічного університету», 2018 рік (*назва видання, місце, рік*)

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти поняття безробіття»** розглянуто сутність безробіття, види безробіття, та їх наслідки для економіки та індивіда

У другому розділі **«Аналіз безробіття України та Одеської області»** проаналізовано динаміку безробіття в Україні та Одеській області та зв'язок безробіття з іншими економічними показниками

У третьому розділі **«Пропозиції щодо подолання проблем безробіття»** запропоновано рекомендації щодо подолання безробіття та мінімізації його негативних наслідків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Законодавство України в сфері зайнятості характеризується достатнім рівнем розвитку. В Україні проблемою безробіття займаються спеціально створені центри зайнятості, які комплексно вирішують проблему безробіття, а саме: зведення покупців та продавців на ринку робочої сили; навчання; поліпшення кваліфікації; професійна орієнтація; забезпечення засобами для існування безробітних і т. д. Також в Україні ухвалена ціла низка державних нормативних актів різного рівня, діють державні та регіональні програми боротьби з безробіттям та створенням нових робочих місць.

Однак, незважаючи на високий рівень регулювання та дію значної кількості державних інститутів та програм, залишається значний резерв до підвищення їх ефективності.

2. В період з 2000 по 2017 рік чисельність економічно активного населення зменшилась з 1151,3 тис. осіб до 1063,8 тис. осіб. Основу цього зменшення складають люди старшої вікової групи. Чисельність зайнятих також зменшилась з 1015 тис. осіб до 986,6 тис. осіб, Чисельність безробітних зменшилась з 136,3 тис. осіб до 77,2 тис. осіб. З 2004 по 2017 рік

рівень безробіття коливався в діапазоні 4,8 – 7,4 %, що нижче середнього показника по Україні.

Рівень безробіття в області характеризується великими коливаннями в залежності від статі, вікової групи, типу поселень, галузі економіки і т.д. Ці коливання поглиблюють соціально-економічні наслідки для всього регіону. Виникає необхідність розробки конкретного плану дій щодо скорочення цих коливань.

3. Втрати ВВП України у 2004 – 2017 рр. у зв'язку з безробіттям склали понад 37 млрд. дол. Природний рівень безробіття в Одеській області складає 6,1 – 6,2 %. Тому в роки, коли фактичний рівень безробіття перевищував 6,2 %, спостерігалось прискорення інфляції, даний рівень безробіття є оптимальним для економіки регіону.

Економічну політику в сфері зайнятості необхідно проводити комплексно, однак, в той же час, враховувати регіональні аспекти. Для найбільш ефективного подолання проблем безробіття існує цільовий орієнтир рівня безробіття, який дозволяє мінімізувати його негативні соціально-економічні наслідки на економіку регіону.

4. Рівень безробіття в 2022 році планується в діапазоні 7,3 – 7,5 %. Перший другий варіант прогнозу є оптимістичним по відношенню до другого. В той же час, другий метод прогнозування та побудоване прогнозне значення вважається більш достовірним.

Жоден варіант прогнозу не може влаштовувати державні та регіональні органи боротьби з безробіттям, оскільки має занадто велике значення, Виникає необхідність щодо розробки спеціальних заходів щодо зниження даного прогнозного рівня безробіття до такого його оптимального значення.

5. Запропоновані заходи призведуть до зменшення коливання рівня безробіття за статтю, віковою групою, територіальним розміщенням, галуззю економіки регіону, що призведе до зниження їх соціально-економічних наслідків.

Реалізація наявних державних та регіональних програм на майбутнє та рекомендовані заходи дозволять знизити рівень безробіття до його оптимального рівня, який становить 6,2 % та вирішити проблеми безробіття найбільш ефективним способом. При цьому, запропоновані заходи призведуть до підвищення чисельності економічно активного населення до 1068 тис. осіб та зниження чисельності безробітних до 67,1 тис. осіб.

6. Значення інтегрального індексу демографічної безпеки регіону становить 0,77, що свідчить про незадовільний стан економічної безпеки та наявність додаткових ризиків для соціально-економічного розвитку регіону. Безробіття є важливим індикатором демографічної безпеки регіону. Для підтримання демографічної безпеки регіону на оптимальному рівні необхідно поліпшити ефективність всіх напрямків державної політики: освіта, наука, охорона здоров'я, міграція, відтворення населення та безробіття. Для досягнення оптимального рівня безпеки в сфері безробіття необхідно знизити рівень безробіття до 6,1- 6,2 %.

АНОТАЦІЯ

Челядника В. В., «Проблеми безробіття населення в регіоні (на прикладі області)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», за магістерською програмою професійного спрямування «економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018

У роботі розглядаються теоретичні аспекти причин, наслідків безробіття та методи боротьби з ними.

Проаналізовано динаміку безробіття в Україні та Одеській області.

Запропоновано рекомендації щодо подолання негативних наслідків безробіття в Одеській області

Ключові слова: безробіття, рівень безробіття, зайнятість, економічно активне населення, ВВП, інфляція

ANNOTATION

V. Cheliadnyk, «Problems of unemployment of the population in the region (On example of Odessa region)»

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «Entrepreneurship, trade and stock-taking activities», under the master's program «economics, planning and business management». – Odessa National Economic University. – Odessa, 2018

Diploma thesis deals with theoretical aspects of causes, consequences of unemployment and methods of combating them.

The dynamics of unemployment in Ukraine and the Odessa region are analyzed.

Recommendations on overcoming the negative consequences of unemployment in the Odessa region are suggested

Keywords: unemployment, unemployment, employment, economically active population, GDP, inflation

